

xationibus exigentium sunt expositi, de quibus Dom. Solorzanus lib. 1. Cap. 22. num. 56. & 57. & in Politicâ lib. 2. Cap. 23. in fine. Circa alios etiam multa violenter contingunt, quibus à Prælatis remedium, aut nullum, aut languidum, aut rarum adhibetur. In quo loqui iuvat expertum. Si ergo Regia pro istis quaratur protectio, tolerabile id reddit vexatio, quæ dabit iuncta propriæ violentis exactatibus intellectum.

CAPVT V.

An Indicæ Audientiæ intromittere se possint in moderandis stipendiis ministrorum Ecclesiasticorum; sicut & circa numerum ministrorum ipsorum?

Quid praxi circa taxationem firmitatem.

Affirmat D. Solorzanus Lib. 4. Cap. 3. n. 31. & in Politicâ lib. 5. Cap. 3. pag. 766. s. Lo octavo. Quia in Hispaniâ id lege statutum, perquam cura hæc Senatui supremo committitur, quoad taxas, seu Adanceles. L. 27. Tit. 25. lib. 4. Recopilat. & Indicis Audientiæ per varia rescripta, quibus taxæ non debent excedere triplum in Toletano Archiepiscopatu solui solitum. Quoad Alguacellos autem nihil dicit, posse tamen per potestatem Regiam moderari, sunt qui teneant, sicut & procuraciones, & collectas, quas visitatores in visitationibus exigunt. Pro quo etiam citatus Auctor Lib. 3. Cap. 8. num. 64. & seqq. & in Politicâ Lib. 4. Cap. 8. s. X si aut. Et Bobadilla Lib. 2. Politicæ Cap. 18. num. 227. & seqq.

Affertio 1. Generaliter non esse licitum.

27 Dico primò, Generaliter loquendo, nequeunt Audientiæ Indicæ stipendia Ecclesiasticorum ministrorum taxare. Id constat: quia taxatio talis est actus jurisdictionis Ecclesiasticæ, vt est manifestum, ad quam sicut spectat ministros eligere, & eis laboris sui stipendia soluere, ita & stipendiorum eorundem taxatio, vt quid consequens. Et ita Concilium Tridentinum Sessioe 21. Cap. 1. de Reformatione. Notariis Episcoporum pro litteris dimissoriis, aut testimonialibus, decimam vnius aurei partem assignauit, si aliàs salarium non habeant assignatum, & leges ipsæ, quæ hoc ad laicam potestatem spectare indicant: vt 27. citata, & alia, hoc ipsum supponunt, dum statuunt remittendos ad sua Prætoria Adanceles tribunalium Ecclesiasticorum, vt scilicet an in illis excessus sit aliquis dispiciant. Ex quo clarè arguitur: Nam quod proprium est jurisdictioni Ecclesiasticæ, nequit ad se laica potestas auocare. Hac enim ratione matrimoniales causas, beneficiales, decimales, & aliæ auocari nequeunt, quia scilicet propriæ jurisdictionis Ecclesiasticæ sunt & materiam concernunt spirituales. Neque enim dici potest esse mixti fori; quia in illis non est specialis ratio, propter quam id debeat affirmari, potius quàm in adductis: titulus enim omnino spiritualis est, sicut & fundamentum, licet circa materiam temporalem versetur. Quemadmodum taxare stipendium Misfarum ad Ecclesiasticum forum tantum spectat, quia pro labore in re omnino sacrâ est, licet materialem pe-

Mixti fori non esse.

Concludentia exemplis.

cunia substantiam concernat: sicut etiam matrimonium & beneficium; corporum enim traditionem, & vsum respicit illud, sicut & hic fructuum perceptionem.

28 Nec dici etiam valet potestatem Regiam ex vi juris naturalis ad hoc se extendere posse, iuxta quod damnis, & vexationibus subditorum prouidere debet, quæ per impositiones, & contributiones illicitas contingunt. Nam generaliter loquendo de Episcopis aut Synodalibus conuentibus id præsumi nequit, iuxta illud Sancti Anteri Papæ ad Episcopos Hispaniæ: *Abstr. vt quidquam sinistrum de his arbitremur, qui Apostolico gradu succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt.* &c. Habetur 11. q. 3. & quidem maiora illorum dispositioni creduntur, distributio inquam, totius patrimonij Christi, decimarum videlicet, & prouentuum aliorum; ciuiles, & criminales causæ in omnibus instantiis præter censuras, & alia ad Sacramenta spectantia, in quibus maior verti potest subditorum periculum, aut momentum. Ergo & minora ista, quæ illorum comparatione vix veniunt æstimanda.

Euaſo ex iure naturali practica.

Cap. Abſtr. 11. q. 3.

Ex absurdo turpi questu in rebus sacris non bene argui.

29 Si dicas magnum timeri damnum posse, si res diuinæ ut materia turpis quæstus assumantur. Id quidem non potest obſtare. Nam licet, si ita contingat, magnum profectò malum sit; id tamen, vt probauimus, nequit cum sufficienti fundamento præsumi, & præterea respectus ille omnino proprius Ecclesiasticis Prælatis est, quia est omnino spiritualis, & ita ad laicam potestatem non pertinet intuitu illius operari. Quemadmodum res sacræ vendere, & simoniæ crimen incurrere, malum est penitus detestandum. Nec tamen ad laicos spectat iudices, leges contra simoniacos promulgare, quia id ad Ecclesiasticos prorsus spectat: prohibere scilicet, ne res sacræ materia venalitatibus execrandæ reddantur. Circa quod esse nequit dubitatio.

Affertio 2. Idem statuens circa Procuraciones visitationum, & collectas.

30 Dico secundò, Quod de taxis stipendiorum est dictum, generaliter etiam loquendo ad procuraciones & collectas est extendendum. Id constat eisdem fundamentis. Et præterea, à Concilio Tridentino Sessioe 24. Cap. 3. de Reformatione circa moderationem procuracionum huiusmodi id statutum, quo nihil sanctius, aut vrgentius excogitari potest: ergo potuit circa moderationem talem dubio procul auctoritatem suam interponere, vt propriam Ecclesiasticæ potestati. Tunc vltra. Ergo laica potestas circa hæc disponens, & modum statuens irremissibiliter obseruandum, iurisdictionem Ecclesiasticam conuincitur usurpare. Et quidem pecuniæ taxa, vbi victualia noluerint visitati in specie tribuere, Ecclesiasticis visitatoribus facienda committitur verbis illis: *Certa pecunia taxata.* Nequit ergo hoc sibi laica potestas arrogare. Præterquam quod, si laica prouidentia circa huiusmodi est taxationes intenta, idè quidem erit, quia Ecclesiastica circa hoc minus sufficiens iudicatur: Atqui id dici nequit: nam Concilium summi ponderis obligationem apponit, quæ visitatores valet reddere supra modum sollicitos: ergo nihil est, quod debeat hac in parte suppleri. Quod si non obstante Concilij prouidentia, excessus in visitationibus inueniuntur; quod à laica addit contigerit, minus etiam erit sufficiens, & quod titulo

CAPVT VI.

Audientiæ Indicæ an circa funeralia possint judicialiter diffinire?

33 Exat rescriptum Regium Tom. 4. pag. 337. quo Audientiæ injungitur, vt tolli penitus faciant excessus, quos in funeralibus, matrimonialibus, & aliis similibus iuribus Indiarum Parochi per corruptelam inducunt. Et ita hoc licitè fieri posse consequenter affirmat Dom. Solorzanus Lib. 4. Cap. 3. n. 32. & in Politicâ lib. 5. Cap. 3. pag. 766. col. 2. Et quod ad funeralia atinet, Caietanus, Nauarrus, Soula, Grassis, P. Filiucius, & P. Layman, quos adducit Diana Parte 1. Tract. 2. Resolut. 65. docent, Principes posse Clericis, suis statutis moderari sumptus ceræ, quod & consequenter de aliis dicendum videtur; quæ purè spirituales non sunt, & videntur tantum ad pompam pertinere; licet ex illis aliquæ Ecclesiis utilitates possint prouenire, vt ex culcitris, atque operimentis pretiosis, quæ defunctorum corporibus apponuntur: ex illis enim fieri possunt ornamenta, & ita id tenent Duardus, & Martha apud Dianam supra. Sicut & de extruictione sepulchri, cuius temperamentum statui lege potest: Ipse autem Diana, cum aliis, quos allegat, existimat statutis quidem Principem eam decerni moderationem posse, ex quâ Ecclesiæ detrimentum nullum patiantur, quia non minuuntur eleemosynæ: vt minuuntur, si cereorum, & candelarum numerus statuatur, vel pretiosa operimenta prohibeantur, Ecclesiis relinquenda. Quod & de extruictione sepulchri cum Carolo de Grassis videtur sentire.

Moderationem in iuribus funeralibus, & aliorum, statuit rescriptum Regium.

Fauet gratiam Auditorum sententia.

Quid alijs, adhibita distinctione.

Affertio 3. Circa numerum Alguacellorum.

titulo stipendij non habebitur, modis aliis turpioribus exigetur.

31 Dico tertio circa numerum Satellitum, aut Alguacellorum idem dicendum, quod Affertionibus præcedentibus. Sic Grauanus, Barbosa, Venerus, & Cardinalis Petrus Bertrandus; quos adducit, & sequitur Diana Parte 4. Tract. 1. Resolut. 100. vbi & declarationem Cardinalium profert An. 1615. In quâ decernitur, quod Episcopus potest habere tot satellites, quot voluerit. Fundamentum est: quia Episcopi possunt ministros sibi conuenientes habere: ergo & quot sibi bene visi fuerint. Qui ergo minuendos cogunt, contra illorum militiam dignitatem: vt si velent eorum capellanos, aut seruitores limitare. Antecedens est certissimum, & constat ex Concilio Tridentino Sessioe 25. Cap. 3. de Reformatione, vbi in causis iudicialibus, in quibus executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, à censuris se abstineant. Supponit ergo propriâ auctoritate fieri posse executionem realem, & personalem, & consequenter ministros ad illam sufficientes habendos, de quibus statim addit: *Super captionem pignorum, personarumque distinctionem per suos proprios, aut alienos executores faciendam.* Sic ibi. Ex quibus colligit communiter Scriptores; posse Episcopos familiam armatam habere, ex quibus aliquos adducit Dom. Solorzanus lib. 3. cap. 7. num. 82. & in Politicâ lib. 4. cap. 7. pag. 550. s. De la qual. Licet ante Concilium etiam id licuisse plures alij affirmarint. Et ex iis citatus Cardinalis, & complures citati à Barbosa De Potestate Episcopi Allegat. 107. Quia tamen sunt, qui hoc negent, apud citatos, videndi neque vbi que fit in vlt, & maxime in Indiis, non debent circa hoc Episcopi nimium esse contumaces.

Concilium Trident.

Episcopi satellites habere possunt executionem & familiam armatam.

Leges Hispaniæ qualiter circa præfata accipiendæ, cum notandâ doctrinâ.

32 Ad leges autem Hispaniæ dicendum illas iuxta quorundam Iuris consultorum sententiam, latas, & quoad obligationem nihil esse quod urgeat; illa enim & Principum voluntate dependet, vt vidimus Tit. 2. cap. 9. Reges autem nostri, cum eximie Catholici sint & Ecclesiæ obsequentissimi filij, nihil suis legibus eidem contrarium volunt, & ita vt effectum aliquem habere velint, ille certe explicandus est, qui libertati Ecclesiasticæ minime contrarius habeatur. Erit ergo eorum voluntatis, vt in præfatis casibus Prælatos Ecclesiasticos Regij Magistratus exhortentur, vt ea moderentur, quæ subditos grauare possunt, quorum grauaminum argumentum esse potest, si illi de ipsis communiter conquerantur. Et hoc quidem ad moderationem desideratam sufficere, vnde nihil addendum vltra. Quomodo enim credibile sit Episcopos vrbane, & rationabiliter admonitos, contra Regis voluntatem suas dispositiones obstinatius defensuros? Cum ergo hoc satis sit, ad quid leges plenè periculo? aut qui credi queat eas Reges per excellentiam Catholicos, toto obligationis pondere conditas voluisse?

Affertio 1. Ad pompam spectantia posse moderari.

Affertio 2. Non ea, quæ directè ad Ecclesiæ utilitatem spectant.

Affertio 3. Bene tamè quæ indirectè.

34 Dico primò, Quicquid in funeralibus ad solam pompam spectat, possunt potestates laicæ moderari. Sic citati. Ratio est clara: quia ex tali moderatione nullum Ecclesiis detrimentum superuenit. Ergo minime ex eâ parte Ecclesiastica libertas violatur. Sic ergo & ornatus parietum & magnificentia tumuli, & ornamenta corporis, ac cereorum numerus ad moderationem redigi possunt, quando ex illis nihil in Ecclesia relinquendum, vt frequentius accidit, neque ad diuini officij celebritatem spectant, cuius intuitu minime disponuntur, & quidem iustissime statui possent, ne defunctorum corpora nimis pretiosis vestibus ornarentur, ex aureis scilicet telis in sepulchris putrefaciendis, præsertim in feminis. Solent enim in hoc genere vanissima quædam portenta videri.

35 Dico secundò: sumptus, qui circa ea vertantur, ex quibus directè solet Ecclesiis utilitas accrescere, nequeunt statutis laicalibus prohiberi. Sic ex citatis colligitur, & ratio est clara: quia ex hoc libertas Ecclesiastica coarctatur, ratione cuius possunt Ecclesiæ admittere quicquid à fidelibus dari potest. Sicut ergo extra fune- ris occasionem cereos; & oblationes panis, vini, arictum, vitulorum &c. accipere poterant ita & illius occasione, sin minus limitata comperietur.

36 Dico tertio. Indirectè possunt prohiberi sumptus, ex quibus utilitates possunt in Ecclesiis deriuari. Hoc explico. Moderatio circa magnificentiam.